

GUIA D'APRENENTATGE

GESTIÓ I LIDERATGE INFERMER

1. Fitxa descriptiva

TITULACIÓ: Grau en Infermeria

MATÈRIA: Ciències de la Salut

TIPUS: Formació Obligatòria

CODI - ASSIGNATURA: G401-Gestió i lideratge infermer

IDIOMA D'IMPARTICIÓ:

CATALÀ, CASTELLÀ – classes

CATALÀ, CASTELLÀ I ANGLÈS - recursos

ANY ACADÈMIC: 2023-2024

SEMESTRE: Quart curs

GRUP: Matí/Tarda

2. Professorat

Responsable de l'assignatura:

Emma Gómez Fernández. emma.gomez@sjd.edu.es. Infermera. Especialista en Infermeria Pediàtrica. Especialista en Infermeria Geriàtrica. Màster en lideratge i Màster en Ciències de la Infermeria. Màster en Administració i Gestió d'Infermeria. Assessora en desenvolupament de nous rols professionals en l'Hospital MaternoInfantil de SJD. Llarga experiència en Gestió hospitalària i Serveis Sanitaris.

Professorat:

Jordi Martínez Roldán. jordi.martinez@sjd.edu.es. Llicenciat en Medicina i Cirurgia. Director Innovación y Transformación Digital Parc de Salut Mar (Hospital del Mar). Durant la seva trajectòria

professional ha desenvolupat diferents rols com metge assistencial, gestor clínic en atenció primària i hospitalària, gestor de qualitat, responsable de projectes d'atenció integrada i de col·laboració públic-privada; el que li ha permès tenir una visió hol·lística de l'ecosistema de salut i dels models relacionals entre els diferents grups d'interès per desenvolupar projectes de valor.

Alex Cano Velasco. alejandro.cano@sjd.edu.es. Infermer. Especialista en Salut Mental, Llicenciat en Antropologia Social i Cultural. Màster Lideratge i gestió dels Serveis d'Infermeria. Postgraduat en Relacions Humanes i Tècniques grupals d'Infermeria. Postgraduat en Seguretat i Qualitat assistencial. Tècnic de la Unitat de Qualitat i Seguretat del pacient al Parc Sanitari Sant Joan de Déu.

Prof^a. Miriam Moya Paz. miriam.moya@sjd.edu.es. Infermera. Especialista en Infermeria Pediàtrica. Màster en Metodologia de la Recerca Aplicada a les Cures Infermeres. Postgraduada en Seguretat i Qualitat assistencial i Legal. Postgraduada en salut sexual i reproductiva. Infermera de l'Àrea de Seguretat Clínica de l'Hospital Maternoinfantil de SJD, referent de les Unitats de Crítics.

Sergi Rovira. sergi.rovira@sjd.edu.es. Enginyer tècnic. Assessor en la incorporació de polítiques ambientals. Especialitzat en processos internacionals d'elaboració i implementació d'agendes internacionals. Professor associat a la UPC en Tecnologia, Societat i Sostenibilitat.

3. Prerequisits

Aquesta assignatura no té prerequisits.

4. Objectius

L'objectiu de l'assignatura és proporcionar a l'estudiant una base teòrica i pràctica de:

- L'impacte del lideratge infermer,
- La política sanitària i la organització de les institucions de salut,
- La gestió de la qualitat i seguretat del pacient, i
- La sostenibilitat global des de la mirada del sector salut

La situació econòmica, política i social és cada vegada més complexa i planteja nous problemes que requereixen coneixements tècnics i pràctics que ens ajudin a donar resposta a necessitats

concretes.

5. Crèdits

L'assignatura és semestral, i té 6 crèdits ECTS, el que representa 150 hores de treball de l'estudiant, distribuïdes de la següent manera.

TIPOLOGIA	CRÈDITS	HORES
Presencial (a l'aula) 30%	1,8 ECTS	45
Dirigit (fora de l'aula) 35%	2.1 ECTS	52.5
Autònom (fora de l'aula) 35%	2.1	52.5
Totals	6 ECTS	150h

6. Blocs temàtics i organització dels continguts

UNITAT TEMÀTICA 1: GESTIÓ I LIDERATGE

- Gestió i Cultura de les organitzacions: Missió, visió i valors
- Eines per la Gestió
- Gestió de les cures
- Lideratge: Concepte i Estils
- Desenvolupament professional
- Apoderament professional

UNITAT TEMÀTICA 2: POLÍTICA I ORGANITZACIÓ SANITÀRIA

- Organització Sanitària i Sistemes Sanitaris
- Models de Gestió
- Gestió de l'activitat sanitària
- Indicadors de monitoratge

- Ètica en la Gestió

UNITAT TEMÀTICA 3: GESTIÓ DE LA QUALITAT I SEGURETAT DEL PACIENT

- Qualitat assistencial i seguretat del pacients
- Seguretat del pacient
- Control i monitoratge dels processos. Estandardització de la pràctica clínica
- Projectes i eines de millora. Millora continua Qualitat. Acreditacions

UNITAT TEMÀTICA 4: SOSTENIBILITAT EN EL SISTEMA SANITARI

- Introducció a la sostenibilitat
- Economia circular
- Impactes ambientals en el sector salut
- Salut planetària

SEMINARIS (2):

Seminari 1: Lideratge (UT1)

Seminari 2. Seguretat del pacient (UT3)

SIMULACIÓ INTEGRADA amb Infermeria Pediàtrica (2):

SIM 1: El conflicte

SIM 2: Seguretat del pacient

HACKATON

Activitat integrada amb les altres assignatures del semestre.

Una hackathon és una activitat en la que equips multidisciplinars han de resoldre un repte real, en un temps molt concret, i seguint les fases del disseny de projectes.

7. Enfocament metodològic

TIPOLOGIA	OBJECTIUS	ACTIVITATS	+ % temps previst
PRESENCIAL (a l'aula)	<p>Les sessions presencials seran plenàries, seminaris, simulacions i la Hackaton:</p> <p>Plenàries: Estructurar continguts teòrics amb suport audiovisual que ens ajudin a contextualitzar la Gestió.</p> <p>Seminaris: Aplicar habilitats pràctiques de solucions en gestió i seguretat així com desenvolupament de propostes de canvis i de mirada de futur de la sanitat.</p> <p>Simulació Integrada: Implementar la translació de coneixements a la pràctica real dins d'un entorn segur.</p> <p>Hackaton: Integrar els coneixements treballats en diferents assignatures del curs per resoldre un repte social real.</p>	<p>Activitats d'aula: Desenvolupament dels conceptes amb exercicis que ajudin a entendre i posar en pràctica els temes treballats a l'aula.</p> <p>Seminaris: Realització de tasques individuals i d'equip que impliquin la posada en pràctica dels continguts/ conceptes.</p> <p>Simulació Integrada: Desenvolupament d'habilitats interpersonals que ajudin a contextualitzar i a apropar temes treballats en l'assignatura de Gestió a la pràctica assistencial.</p> <p>Hackaton: Plantejament, disseny i proposta de com resoldre un repte al llarg de tres sessions de treball multidisciplinar.</p>	25% del temps sessions plenàries, Seminaris, Simulacions i Hackaton
Dirigit (fora de l'aula)	<p>Temps per estimular la responsabilitat i la curiositat individual per l'aprenentatge, en la realització de tasques que proposa el professorat.</p>	<p>Activitats participatives, preparació prèvia a algunes classes o seminaris dirigides pel professor corresponent</p> <p>Participació en foros, tasques de lectura d'articles, visualització de material audiovisual...</p>	30% del temps dedicat a la realització d'exercicis, foros, tutories...

Autònom (fora de l'aula)	Temps per estudiar i complementar els temes tractats i per la realització dels exercicis que correspongui	Temps destinat a l'estudi, a complementar els continguts de l'aula i a la realització dels exercicis de l'assignatura. Propostes de material complementari que ajudi a millorar la comprensió dels continguts.	45% del temps per treball autònom
--------------------------	---	---	-----------------------------------

8. Competències

Competències Generals

CG1- Compromís ètic (capacitat ètica i autocrítica / capacitat de mostrar actituds coherents amb les concepcions ètiques i deontològiques).

CG2- Capacitat d'aprenentatge i responsabilitat (capacitat d'anàlisi, de síntesi, de visions globals i d'aplicació dels coneixements a la pràctica / capacitat de presa de decisions i adaptació a noves situacions).

CG3- Treball en equip (capacitat de col·laborar amb altres i de contribuir a un projecte comú / capacitat de col·laborar en equips interdisciplinaris i en equips multiculturals).

CG4- Capacitat creativa i emprenedora (capacitat de formular, dissenyar projectes / capacitat de buscar i integrar nous coneixements i actituds).

CG5- Sostenibilitat (capacitat de valorar l'impacte social i mediambiental d'actuacions en el seu àmbit i capacitat de manifestar visions integrades i sistemàtiques).

CG6- Capacitat comunicativa (capacitat de comprendre i expressar-se oralment i per escrit en català i castellà i una tercera llengua, dominant el llenguatge especialitzat / capacitat de buscar, utilitzar i integrar la informació).

CB5- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Específiques:

CE4. Prestació i gestió de cures. Prestació de cures. Organització de les cures. Coordinar, utilitzar i gestionar de forma eficaç i eficient els recursos materials i humans. Fomentar, gestionar i avaluar la introducció d'innovacions i canvis en la pràctica infermera i en l'organització de les cures. Integrar

en la pràctica els protocols i pautes organitzatives i els estàndards professionals.

CE9- Prestació i gestió de les cures. Entorn segur. Facilitar un entorn físic, psicosocial, cultural i espiritual que promogui la seguretat de la persona i el grup.

CE10. Prestació i gestió de cures. Prestació de cures. Pràctica interdisciplinària. Col·laborar amb l'equip interdisciplinari de salut per a proporcionar cures infermeres integrals.

CE14- Desenvolupament professional: Prendre part en les activitats de la millora de la Qualitat.

CE15- Desenvolupament professional: Contribuir activament al desenvolupament professional per millorar la pràctica infermera.

CE16- Desenvolupament professional: Usar la pràctica reflexiva per identificar les pròpies capacitats i limitacions professional i cercar el suport adequat.

9. Resultats aprenentatge

L'estudiant en finalitzar l'assignatura serà capaç de:

UT1:

- Reconèixer la diferència entre eficàcia, efectivitat i eficiència.
- Crear la Missió, Visió i Valors d'una institució.
- Organitzar la informació d'una situació en una matriu DAFO.
- Comparar els diferents estils de lideratge.
- Interpretar els principis del treball en equip.
- Argumentar els elements de les organitzacions que resulten atractius pels professionals infermers.

UT2:

- Identificar els Models sanitaris existents, el seu marc legal i funcionament.
- Diferenciar els nivells d'atenció sanitària.
- Integrar el concepte de Gestió clínica.
- Interpretar els indicadors de monitoratge en gestió.
- Destacar la importància de l'Ètica en la Gestió.

UT3:

- Raonar la importància de la qualitat com element estratègic en una organització de salut.
- Esquematitzar els elements de la cultura de Seguretat.
- Integrar el concepte de variabilitat i estandardització de la pràctica clínica.
- Interpretar els programes de millora i les metodologies de millora de la Qualitat.

UT4:

- Explicar els conceptes de sostenibilitat econòmica, social i ambiental.
- Interpretar el model socioeconòmic actual i la necessitat de canvi.
- Resumir el concepte d'ecodisseny i la seva aplicació en el context salut.
- Idear solucions innovadores sostenibles.

10. Avaluació (com avaluarem que ho han après)

Avaluació contínua

L'avaluació continua és una opció del procés d'ensenyament-aprenentatge en el que l'estudiant incorpora les millores de les activitats anteriors, i vetlla per utilitzar les millors maneres de gestionar el temps, optimitzar l'estudi i assegurar l'autenticitat i originalitat de les activitats que realitza. Aquest procés d'avaluació, permet que el professorat pugui fer un bon seguiment del procés d'aprenentatge dels estudiants a l'assignatura. L'avaluació contínua permet a l'estudiant i als professors/es recollir i valorar les evidències que li permeten reconèixer com va incorporant els resultats d'aprenentatge esperats a l'assignatura, en els treballs i proves que entrega durant el semestre/curs.

L'avaluació està constituïda per una sèrie d'activitats (tipus test, preguntes curtes, elaboració de mapes mentals, resolució de problemes, casos o reptes, etc..., i treballs d'anàlisis, o síntesi) que el professorat va indicant i que l'estudiant resol, de forma individual o en equip.

Cada assignatura té unes hores de dedicació al treball presencial, també al treball dirigit i al treball autònom. Al llarg de l'assignatura s'avaluen proves tant de la part presencial (sessions plenàries, seminaris, habilitats clíniques, ABPs, estudis de casos, simulacions, ...) com del treball dirigit (foros, debats, treballs, tutories,...). Les dues parts estan interrelacionades per aconseguir treballar els

resultats esperats de l'assignatura. A més, l'estudiant realitzarà alguna prova d'avaluació de coneixements al final de l'assignatura i/o del semestre.

El conjunt de totes les activitats d'avaluació s'agruparan en els blocs avaluatius que es detallen a la taula següent juntament amb la seva ponderació a la nota final de l'assignatura.

PROVES AVALUATIVES				
AVALUACIÓ ORDINÀRIA			% Global del bloc	AVALUACIÓ EXTRAORDINÀRIA
	TASCA AVALUATIVA	% parcial		TASCA AVALUATIVA
BLOC 1	Examen	50%	50%	Examen
BLOC 2	Exercicis, casos, relacionats amb les Unitats temàtiques	15%	15%	Exercicis, casos, relacionats amb les Unitats Temàtiques
BLOC 3	Treball i preentació oral temàtica seminaris	17.5%	35%	Exercicis i casos relacionats amb el contingut del Bloc
	Hackatón	10%		
	Simulació 1	3.75%		
	Simulació 2	3.75%		

PROVES EVALUATIVES PER A L'AVAUACIÓ ÚNICA

AVALUACIÓ CONTÍNUA	AVALUACIÓ ÚNICA
Seminaris	Desenvolupament d'un cas que integri els continguts dels seminaris
Plenàries	Mateixa prova avaluativa que a l'avaluació contínua

Simulacions	No es recuperen
Hackatón	No es recupera

Els criteris de l'avaluació continua són:

- Per poder obtenir la nota final de l'assignatura, els blocs de l'avaluació continuada han d'estar tots aprovats (mínim de 5/10). L'estudiant que NO supera amb 5/10 un dels blocs de l'avaluació contínua, haurà de re-avaluar obligatòriament tot el bloc suspès però podrà seguir amb l'avaluació continuada.
- Les activitats d'avaluació amb NP sense causa extraordinària degudament justificada, s'avaluen amb la qualificació de 0 fent mitjana amb la resta de proves d'avaluació.
- L'assistència a totes les proves d'avaluació (tasques d'aula, seminaris, simulació, ABP i prova final) és obligatòria. Els treballs de seminari podran ser individuals i/o en equip, a criteri del/ de la professor/a. No s'admetrà l'entrega de tasques fora del termini establert ni entregues individuals (en cas de ser entregues d'equip). La presentació d'un justificant no eximeix aquesta condició, exceptuant aquells casos que es tracti d'una causa extraordinària*.
- La re-avaluació es podrà realitzar únicament quan l'estudiant s'hagi presentat a la prova d'avaluació de coneixements final de l'avaluació continuada en 1ª convocatòria, en cas contrari, serà un NP i NO tindrà dret a la re-avaluació
- La nota màxima de la re-avaluació (de cada bloc que es re-avalua) és un 5 i serà la nota que farà mitjana. Es segueixen els mateixos criteris que en la 1ª convocatòria: per poder fer mitjana ponderada a l'assignatura, cal haver obtingut una nota mínima de 5/10 en tots els blocs de re-avaluació.
- NO re-avaluar algun dels blocs suspesos suposarà un NO PRESENTAT (NP) de nota final de l'assignatura.
- Un NO PRESENTAT (NP) en el 40% de la ponderació global de les activitats d'avaluació de l'assignatura comporta la qualificació de (NP), i caldrà tornar a matricular l'assignatura.

Avaluació única

L'avaluació única és el procediment d'avaluació alternatiu a l'avaluació continuada. Té lloc en un únic dia/acte avaluador i inclou el nombre suficient d'evidències per acreditar i garantir que l'estudiant ha assolit els resultats d'aprenentatge establerts a l'assignatura, assegurant l'autenticitat i originalitat de les activitats que realitza.

L'avaluació única es realitzarà a través de proves d'avaluació (prova de coneixements) i/o treballs

de tots els continguts de l'assignatura. Aquesta avaluació es farà també seguint els criteris de l'avaluació continuada i els seus blocs avaluatius. És necessari superar cada un dels blocs amb una nota mínima de 5/10 per poder fer la mitjana ponderada i superar l'assignatura.

En cas que un estudiant manifesti que no pot complir els requisits de l'avaluació continuada, pot acollir-se a l'avaluació única. L'avaluació única es reconeix com un dret i, en exercir-lo, l'estudiant renuncia a l'avaluació continuada. Es recomana a l'estudiant que en cas de dubte de si acollir-se o no a l'avaluació única ho comenti amb el seu tutor/a del Pla d'Acció Tutorial (PAT).

Per acollir-se a l'avaluació única l'estudiant ho ha de sol·licitar per escrit a la secretaria d'estudiants (com a màxim 10 dies posteriors a l'inici docència de l'assignatura). Secretaria acadèmica informa al professorat dels estudiants que s'acullen a l'avaluació única, per tal els puguin contactar.

Hi ha algunes proves d'avaluació que els estudiants d'avaluació única hauran de fer dins del calendari d'avaluació continuada (p.e. habilitats clíniques, simulacions o hackatón).

Simulació

- Les activitats de simulació son de caràcter obligatori el dia programat a la planificació, tant pels estudiants d'avaluació única com d'avaluació continuada.
- La simulació té caràcter formatiu i no avaluatiu. No obstant, és important preparar-se per assistir a aquestes activitats. Per cada període de simulació, es realitzarà una activitat avaluativa prèvia, que serà la nota de l'activitat de simulació. Aquells estudiants que no assisteixin a la simulació, tot i haver presentat l'activitat avaluativa prèvia, obtindran un 0.
- L'examen final de l'assignatura, pot estar configurat amb preguntes dels punts treballats a l'activitat de simulació, entre d'altres.
- Els estudiants tindran l'oportunitat de fer una reflexió individual (Talk) en relació a la Simulació realitzada. Aquesta tasca es no es considera avaluativa però sí pot tenir un impacte per arrodonir notes finals de l'assignatura.

Idioma de la prova d'avaluació individual

La llengua vehicular de la universitat per a les proves d'avaluació és el català.

Informació important sobre la consideració de causes extraordinàries d'absències en

proves avaluatives:

Sempre que estiguin certificades documentalment al/a la professor/a titular de l'assignatura, es consideraran causes extraordinàries les següents:

- L'ingrés hospitalari (de l'estudiant o d'un familiar de 1r grau de consanguinitat)
- Qualsevol emergència de Salut Pública que requereixi aïllament al domicili
- Visites mèdiques i/o ingrés a qualsevol servei d'urgències
- Proves mèdiques diagnòstiques
- La defunció d'un familiar fins al segon grau de consanguinitat
- La competició final en esportistes d'elit
- Les citacions judicials

Qualsevol de les proves avaluatives no realitzades, que tingui una de les causes extraordinàries documentada (seminaris, habilitats clíniques, ABP), es recuperarà el mateix dia de la prova avaluativa final.

Qualsevol falsificació d'un certificat o justificant comporta un suspès immediat a l'assignatura.

11. Referències generals de l'assignatura

Bibliografia recomanada:

Unitat temàtica 1: Gestió i Lideratge

Catmull, E. (2014). Creatividad S.A. Cómo llevar la creatividad hasta el infinito y más allá. Conecta.

Chiavenato, I. (2009). Comportamiento organizacional. McGraw-Hill.

Drucker, Peter F. (1993). Management. Tasks, Responsibilities, Practices. Harpercollins.

Mira, JJ, Martínez, A, Aranaz, J, & Guilabert, M. (2019). Satisfacción versus experiencia del paciente, calidad de diseño versus calidad de conformidad. Anales del Sistema Sanitario de Navarra. Epub 20 de abril de 2020. <https://dx.doi.org/10.23938/assn.0740>

Varela, J. (2021). Gestión clínica <http://gestionclinicavarela.blogspot.com/2021/09/los-servicios-medicos-un-anacronismo.html>

Unitat temàtica 2: Política i organització sanitària

Catsalut. (2018, Noviembre). El CaSalut i el model sanitari català. CatSalut.

<https://catsalut.gencat.cat/ca/coneix-catsalut/presentacio/model-sanitari-catala/>

Krugman P.; Wells R.; K. Graddy (2008). Fundamentos de Economía. (Cap. 14 i 15).

Ministerio de Sanidad. Gasto Sanitario. (2022). Informe Anual del Sistema Nacional de Salud 2020-2021.

Naciones Unidas (2020, Diciembre). Noticias ONU: objetivos sostenibles 2030. Naciones Unidas.

<https://news.un.org/es/news/topic/sdgs/date/2020>

Osakidetza. (2021). Modelo Sanitario vasco. Osakidetza.

<https://www.osakidetza.euskadi.eus/osakidetza-es/-/conozca-osakidetza/>

Reverté.Mankiw, G. (2012). Principios de economía. McGraw-Hill.

Unitat temàtica 3: Qualitat i Seguretat del pacient

Guerra, R. M., Meizoso, M. C., & Almirall, A. (2013). Utilización del AMFE y el DFC para la Evaluación de los Riesgos. En et al. (Eds.), V Latin American Congress on Biomedical Engineering CLAIB 2011 May 16-21, 2011, Habana, Cuba (pp. 128). IFMBE Proceedings, vol 33. Springer, Berlin, Heidelberg. https://doi.org/10.1007/978-3-642-21198-0_128

Ministerio de Sanidad, Asuntos Sociales e Igualdad. (2016). Estrategia de Seguridad del paciente.

Período 2015 - 2020. Ministerio de Sanidad, Asuntos Sociales e Igualdad. Recuperado de

<https://seguridaddelpaciente.es/resources/documentos/2015/Estrategia%20Seguridad%20del%20Paciente>

Sinergy Ingenieria de gestión. (2015). Introducción al modelo EFQM de excel·lència. Recuperado de http://www.sinergy.es/documentos/051223_DT_Introduccion_al_Modelo_EFQM.pdf

Vincent, C., & Amalberti, R. (2016). Seguridad del paciente. Estrategias para una asistencia más segura. Modus laborandi.

Unitat temàtica 4: Sostenibilitat del sistema sanitari

Ellen McArthur Foundation. (2013). Towards the circular economy Vol. 1: an economic and business rationale for an accelerated transition. Recuperado de

<https://ellenmacarthurfoundation.org/towards-the-circular-economy-vol-1-an-economic-and-business-rationale-for-an>

ISGlobal, Planificación, Medio Ambiente y Salud. (varios informes). Recuperado de

<https://www.isglobal.org/urban-planning>

Raworth, K. (2017). Economía rosquilla. Paidós.

Von Weizsäcker, E., & Wijkman, A. (2019). Come on! Capitalismo, cortoplacismo, población y destrucción del planeta. Deusto.